

TISZAVIDEK

VEGYES TARTALMU HETILAP.

ELŐFIZETÉSI ÁR:

Egész évre 4 frt — kr. Negyedévre 1 frt — kr.
Fél évre 2 frt — kr. Egyes szám ára 10 kr.
Megjelen minden vasárnap reggel.
Hirdetéseket a kiadóhivatal jutányos áron vesz fel.

Felelős szerkesztő és kiadó:

SZILBER JÁNOS.

SZERKESZTŐSÉG:

Csongrád, Magtár-utca 41. szám, hová a lap szellemi részét illető minden közlemény intézendő.

KIADÓHIVATAL:

Csongrád, Magtár-utca 41. szám, hová az előfizetések, hirdetések, közlemények intézendők.

Emléket hazánk nagyjainak,

Midőn honalapításunk ezredéves ünnepét üljük, felujul bennünk a kegyelet és tisztelet meleg érzete azok iránt, akik hazafias erényükkel, tudományukkal vagy művészetükkel a haza felvirágzását elősegítették. Önkénytelenül vissza gondolunk mindazokra, a kik szellemi erejükkel a művelt nemzetek sorába emeltek bennünket, a kik ezeréves történelmünk lapjait oly fényesen bevilágították, szívvel és lélekkel gondolunk azokra, a kik szép és nemes tetteikkel megtanítottak bennünket arra, hogy miként kell a hazát szeretni és miként válhatunk mi is a nemzet hasznos tagjaivá.

Sok olyan nagysága, büszkesége van e nemzetnek, szeretett hazánknak.

A nemzet nagybecsülését lerovandó, szobrokat állított emlékül megörökítésére, de mi azt látjuk, hogy azal még nem róttuk le teljesen hálaadónkat, mert ezek a szobrok csak a fővárosban, vagy egyes nagyobb városokban hirdetik e honfiak nagyságát.

Azok, a kiknek tettei tették a mi történelmünket szinte páratlaná, kiknek nagy szelleme egy-egy korszakot alkotott, kiérdemelték a nemzettől, hogy dicső nevük minden községben, még a legkisebb helységben is meg legyen örökítve, érdemük fel legyen jegyezve a községek jegyzőkönyveiben, hadd

lássa az utókor minden tagja, az is, ki nem jut a fővárosba, ki nem járt nagyobb iskolákba, kik tették nagygyá azt a nemzetet, mely most ezredéves ünnepét üli.

Minden helység nem emelhet ugyan szobrokat, nem vésetheti köbe, vagy nem öntheti ércben nagyjaink emlékezetét hanem azt minden község megteheti és ha van benne hazafiság és érez szívében a nagyjai iránt hálás tiszteletet és kegyeletet, meg is teszi, hogy utcait és tereit a nemzet ezredéves ünnepe alkalmából elkereszteli dicső őseink nevére, hogy a lakosság szeme előtt ragyogjon az a név, melynek viselője dicsőséget szerzett hazájának, s nagygyá tette azt a nemzetet, melyhez tartozik.

Csak így nyer elismerést az igaz érdem, csak így nyilvánulhat a nemzet teljes hála.

A nemzeti ünnep egyik kimagasló pontját fogja képezni az ezredéves ünnep, a kik ezeréves múltunknak a világitó fáklyái voltak, akiknek geniusza ezredév után is teljes fényvel fogja hirdetni, hogy mi volt és mi tud lenni a magyar!..

Ezért az ezredéves ünnepet nem ülhettük méltó képpen annélkül, hogy hazánk nagyjainak emlékét meg ne örizzük az egész hazában egyaránt!..

Erschinger János.

Kik legyenek a közgyűlés tagjai?

Lapunk mult heti számában említettük, hogy a községi képviselők választása f. hó 23-án, azaz kedden délelőtt 9 órakor a központi nagyszobában a központi nagyszobában fog végbemenni. Itt fog a tiz választó kerület saját elnöke vezetése alatt leszávozni. Kötelességünk ez alkalommal a választók figyelmét ama tere irányítani, a hol nekik a község érdekét előmozdító erők rejlenek. Első sorban mondjuk ki itt nyiltan, hogy a választók, kiket, s minő jellemű egyéneket válasszanak községi képviselőnek. Feltesszük, ha nem is reméljük, hogy e választást nem pártpolitika, nem hitvány egyéni érdek, hanem ama becsületes kötelesség-érzet vezérli majd (!), hogy a választók bizalma oly egyéneket válogat Csongrád község közgyűlési termébe, a kik értenek ahhoz, hogy a község jó érdeké mily becsületes eszközökkel mozdítsák elő.

Mert mit láttunk eddig? Eddig azt láttuk, hogy a községi képviselő "urak" olyan az értelmiségnek oly alacsony fokán álló „szegény gazdagok" voltak, a kik még csak hivatásukat sem ismerték, hogy tudták volna akkor kötelességeiket teljesíteni? Eddig úgy volt, hogy az ily választásoknál a magánérdek a közérdek fölé helyezkedett. Itt valamely

A TISZAVIDEK TÁRCZÁJA.

A pipa.

Szita Domokost, mikor a nyolcz heti regruta időt kitöltötte s az ezredes előtt fényesen letette a „brifung"-ot, a kapitánya elszólította a kompániától s maga mellé vette legénynek. Ezek után ugy érezte Domokos, mintha ő sohasem tartozott volna a kompániához s „per bakák" titulálta a régi kamerádokat. Ha szót váltott valakivel, tesztem valami mulatságról néha, így nyilatkozott:

— Hát ott voltam én is, bakák is voltak ott, meg czibilek is.

Vagy pedig ha másra terelte a szót, ezeket mondta:

— Holnap nagy napjuk lesz a bakáknak, übungsmarsra mennek.

Egy szóval Szita Domokos egy különvált testnek gondolta magát, bár ő is kék sapkát, meg szöges bakancsot viselt, mint a többiek.

De hát nagy sör az, mikor valakit kivesznek az őrmester ur gondviselő kezei közül, s nem kell neki ekzerzirozni, vizitekre menni, sőt mi több, még az ágyát is

felmondják a kaszárnyában, hova csak menázi idején néz be ezután, mert hogy hát azt nem viszik helyébe. Boldog ember az ilyen! Nincs is egyéb dolga, mint gondozni a kapitány ur mondurját, meg a lovat — s ha esetleg kutyája van, azt is. Ebben külfömből az ordonánéz a többiektől s azért csapja el magát a baka-titulust is.

Szita Domokosnak gyöngyül megy a dolga. A kapitánya kemény volt nagyon, de azért a kedvében tadott járni.

Mikor a bakák nyár idejébe portól belepve, izzadtan, nehezen pihegve jöttek be a gyakorló térről, ő ott ült az istálló ajtóban a gömbölyü levelü akác alatt s nagy igyekezettel fényesítette a kapitány ur ezimáit, s mikor a bakák esős délutánon a kaszárnya folyosóján hadakoztak a bajnétos puskával, Szita Domokos jókedvűen csutakolta a pejkót, a kapitány ur szeméfényét. Mert hogy a kapitány ur kegyeiből ki ne essék, a pejkóval jó barátságban kellett maradnia.

A kapitány ur reggeli kávéjából kimaradt ezukor-darabokat a Domokos gyerek jóindulata folytán mind az fogyasztotta el. Hát ilyen dinczt mellett néha-néha

haza is gondolhatott a legény falujába. Haza is gondolt, de sürően. Láta a kis zsuppos házat ott a templom közelében. Arra a házra a nap is barátságosabban süt miut itt a városban akármelyik egy-eméletesre. Láta az almafákkal szegélyezett udvart, a mestergerendás kis szobát, melynek közepén ott áll a négyszögletes tölgyfaasztal. Fehér abrosz van rajta, az abrosz felett zöld mázos nagy leveses tál, melyből rendszeren kanalaz egy öreg ember, meg egy öreg asszony. Mig esznek is, csak ő reá gondola azok. Így hiszi ezt Domokos amibe igaza is lehet. S mikor ilyen gondolatokkal bibelődik, mérges kezekkel veti meg a kapitány ur ágyát — jó punára. A pihével töltött fehér vankosokat haragosan ránczizálja.

— Van ilyen az édes szülőimnek is elég, hejh, mikor megnyugtathatom rajtuk a fejemet?

Egyébként ha ilyen gondolatok nem bántják, igen komoly és pontos legény ez a Domokos, Argus szemekkel vigyáz a kapitány ur legapróbb holmijára is, nehogy csorba essék valamelyikben. Számon kéré tőle a kapitány, az bizonyos. No hát eddig

szemfüles politikai ágens occupált magának tekintélyes befolyást és diktált, uralta a helyzetet. Azután, ha a főjegyző, vagy pedig más értelmes egyén a közgyűlés elé terjesztett egy a község érdekét előmozdító javaslatot: akkor a közgyűlés „akademikusai” diktátorukra néztek, s ha ez „igenre” lögázta ábrázatát, akkor elfogadták, ha pedig „nemre” biztatta gárdáját, akkor a „képviselők” nemmel szavaztak. Így aztán a község érdekét előmozdító javaslatok jó nagy része hiába való munka, idő és fáradság vala.

De Csongrádon a pártszenvedély még tovább megy: üldöz, gyűlöl és megsemmisít. Nem akarunk ugyan ez alkalommal belemenni, de majd más-kor föltétlenül feszegetjük e dolgokat. Most csak kifejtjük, hogy kik és miért legyenek városi képviselők. Városi képviselők kizárólag értelmes egyének legyenek, tudjanak legalább okosat mondani és a tárgyhoz némiképp legalább hozzászólni, mert eddig úgy volt, hogy az illető képviselők, vagy nem mertek elmenni a gyűlésre, vagy a kapott parancs folytán nem szavaztak, vagy pedig értelmetlen ostobaságokat hadartak össze anélkül, hogy azokból akár a községnek, akár másnak csak csekély haszna is lett volna.

Válasszunk a közgyűlésre néhány okos, természetes eszű parasztgazdát, a ki józan ésszel van megáldva: néhány felvilágosodott iparost és kereskedőket, de főleg úri embereket, ügyvédek és hivatalnokokat, a kik valamely javaslat elfogadásánál nem hagyják magokat semmiféle önérdekért küzdő politikai ágenstől félrevezetni. Ha ez sikerül, akkor tiszta lelkiismerettel állíthatjuk, hogy a község jóérdeke egy becsületes képviselőtestületre van bízva, akik semmi néven nevezendő „Rókusokat” kebelökben, még, ha mérnöki diploma után kapkodnak is, — meg nem türnek. Pusztuljon a közgyűlésből az értelmetlenség s a nép pártanarchia! Lépjen végre Csongrád is ama térre, a honnan nem mosolyogják meg

a közgyűlési határozatokat. Vigyázzanak a választók erre és cselekedjenek lelkiismeretük szerint; a pártparancsot pedig vessék meg, mert ez nem a magyar ember sajátsága!

Ujdonságok.

— **Változás a helybeli kir. járásbiróság-nál.** Szarka Mihály a helybeli járásbiróság főbírója és vezetője, mint értesülünk nyugalmába vonult. 24 év óta szolgálta az államot, s így a hivatalban, mint a közéletben általános tiszteletnek örvendett. 24 évi terhes szolgálat után vonul a jól megérdemelt nyugalmába. Utódját még nem tudjuk ki lesz, de azt rebesztik, hogy valószínűleg Sándor Károly járásbíró, a ki egy ideig itt vezette a betétszerkesztést, telekkönyvi hatóságnál. Onody Sz. járásbirósági aljegyzőt pedig a miniszter jegyzővé léptette elő, de áthelyezte egyuttal Tapolczára.

— **Megyegyűlés Pusztaszeren.** Csongrád-vármegye törvényhatósági bizottsága f. évi június hó 27-én, délelőtt 11 órakor Pusztaszeren — e célra felállítandó díszsátorban, a pusztaszeri Arpád szobor ünnepélyes felavatása alkalmából rendkívüli közgyűlést tart. Egyuttal fölemlítjük, hogy az ünnepély programja a rendező bizottság által kellő időben a napilapokban fog közzétettni.

— **Hidengedélyezési tárgyalás.** A f. hó 15-én volt a hajóhid révjogának engedélyezése ügyében tárgyalás, melyen Csató Zsigmond dr. alispán elnöklété mellett résztvettek Hadzi E. vasúti és gőzhajózási főfelügyelő, a folyammérnökség részéről Reöck Iván kir. főmérnök, az államépítészeti hivatal részéről Veisz Zsigmond kir. mérnök, a magyar folyam- és tengerhajózási társulat részéről ennek csongrádi ügynöke, továbbá a csongrád-sövényházi és a körös-tiszazugi árment. társulatok igazgatói és Szentés képviselőiben Novobáczky Győző városi tanácsnok. A hajóhid kiköthetése ellen a tárgyalás során semmi észrevétel nem történt és így erre az engedély akadálytalanul megadható. A hajóhid — mint értesülünk — nem a mai, oly sokszor vitássá vált felső-komp helyén fogja a Tiszát áthidalni, hanem az ugynevezett csongrádi nagyrétnél.

— **A Tiszavirág.** Virágozik a Tisza, — virágozik a medrében csöndesen visszatorult homokos folyó mentén mindenütt mostanában, mikor már a nap forrón süt. Mint millió hópihe szállong-libog a folyó sárga tükre fölött a tiszavirág, az Alföld folyamának

ez a poétikus specialitása: a virágdísz. Egy pár napig tart a folyónak ez az eleven virágzása. Most van az ideje. A Tisza halványzöld apró pillangócskái milliószámra hintáznak a víz fölött, reggeltől estig. Egy nap az egész életök. Reggel: nem tudni honnét előtámadnak és szakadatlanul a víz tükre fölött röpdösnek, míg este behullanak, elvesznek. Sehol másutt nem található, csak itt a víz színén, ez a levegő az elemők és egy nap az életök. Reggel születik, délelőtt ifjú, délben férfi, a nappal elutána anyja és este halott, de mielőtt visszatérne az anyjához, gondosan elrakja petéit a jövő évi — tiszavirágzásra.

— **Kivonat, Serfőző István által önvédelemből** elkövetett s halált okozott súlyos testi sértése ügyében, a szegedi kir. törvényszék által a napokban hozott s a bűnvádi eljárást megszüntetni rendelő ítéletéből: „Mint hogy Serfőző István a közvetlen személye ellen túlyomó erővel intézett jogtalan megtámadás ellen való védekezésében a hirtelen felkapott lécczel való hadonázás által a támadás elhárítására szükséges védelem túl nem térjeszkedett s így cselekménye tekintet nélkül az okozott eredményre, jogos önvédelemnek tekintendő, s ennél fogva annak terhére való beszámítása a btk. 70 §-ának alapján ki van zárva: mindezeknél fogva a folyamatba tett bűnvádi eljárás megszüntetendő volt.”

— **Bezárt mészáros üzletek.** A főszolgabírói hivatal, még a tél folyamán felhívta az összes mészárszék tulajdonosokat, hogy nyárára annyival is inkább jégszekrényeket szerezzenek be, mivel a nyári meleg napok alatt csak azon mészárosok árusíthatnak húst, kik a kivánt jégszekrényt beszerezni el nem mulasztják. Mint értesültünk a felhívásnak Fekete Lajos, Pózsár Ábel és Pelfaszer Dániel engedelmessékedtek s így ezek kivételével a többi 5 mellék mészáros üzletet az elmúlt hét folyamán — orvosi sürgötés, folytán — a főszolgabírói hivatal bezáratta.

— **A diákkongresszus.** Ismeretes, hogy az 1894-ik évi kotozsvári diákkongresszus határozatába a millenimi diákkongresszust az ifjúság Kecskeméten tartja meg. A rendező bizottság gondoskodott, hogy a tárgyalások menete üdítő és tanulságos kirándulásokkal váltakozzék s a mellett az ifjúság hazafiasságának külső jelét is adja. Ugyanis Pusztaszeren, hol őseink a hon-szerzés nagy művét lélekemelő módon bölcs törvényekkel megpecsételték: a hazai ifjúság a honalapító Arpád tiszteletére emelendő szobormű alapkövét helyezi el.

nem is történt semmi baj. Szita Domokos rendben tartott mindent.

Egyik napon, mikor a bakák még javában defelliroztak a nagy réten s Szita Domokos javába rendezkedett a szobában, csak belépett ám az ajtó Koczor Miska, a Domokos földije. Ezzel a Koczor Miskával együtt szolgáltak a kompániával, de valami súlyos betegséget kapott a gyerek, a mi miatt szupervizitre küldték s im most végkép szabadságot kaptak.

— **Megyek haza pajtás, mit üzensz az otthonvalóknak?**

Jézus Máriám, hogy mit izenjen? az egy lélekzetre eszébe sem jutott Domokosnak.

— **Hát tiszteltetem őket, az édes apámat, az édes anyámat, meg mindenkit, a ki ismert valamikor s a ki rám emlékezik még.**

Paruláztak és igen érzékenyen bucsuzkodtak.

Koczor Miska, mikor már távozó félben volt, megkérdezte:

— **Hát nem küldesz haza valamit a városból az öregeknek, pajtás?**

Szita Domokos lehorgasztotta a fejét.

— **Mit küldenék, pajtás? a lenungomat cukorra költöttem — megette a lovunk.**

Mikor Koczor Miska vontatott lassu léptekkel elhagyta a szobát, Domokos szomorúan nézett körül. Mégis meg kellene valamivel tisztelni az öregeket, legalább csak az egyiket is, de mivel a pipa álványon akadt meg a szeme; egy cifra fagartott szép tajtpipa volt ott a többiek között. Az jó lenne. De ez a kapitány uré! Eh, talán el lehet tusolni, talán nem veszi észre. Hirtelen leemelte az álványról, papírosba takarta s szépen futott a Koczor gyerek után.

— **Add oda, pajtás, ezt az édes apámnak; szíjjon belőle az én egészségemre is.**

S mig ezeket elmondta Domokos, nem mert a pajtása szemébe nézni. A lelkiismeret furdalta. Mit szól a kapitány ur, ha keresi és nem találja a pipát? Őt fogja gyanuba venni anyyi szent. De semmiről se tud. Soha se látta azt a jószágot, sohase vette a kezébe. Nem bánja, ha vissza küldi is a kompániához, se látója, se tudója nem volt semminek. Egy kissé zavartnak látszott Domokos; a szobát se szedte úgy rendbe mint ahogy szokta eddig. Nehezen várta, mikor jön haza a kapitány ur és s mikor belépett az ajtó, összerendezte.

— **Domokos!**

Ált ott a kapitánya előtt, mint a szálfá.

— **Parancs, kapitány ur!**

— **Hiba van, Domokos.**

A legény azt hitte, hogy most miudjárt rászakad a stukator.

— **Poros az ágy, porosak a székek, micsoda rendtelenség ez?**

Mázsás kő esett le a szivéről. Még nem vett észre a kapitány ur semmit. S az öreg hogy örül majd az ajándéknak, istenem!

Egy pár napig aggságoskodott Domokos, de a kapitánya ügyet se vetett reá. Csak kedve nem volt olyan, mint egyébkor. Mintha szomorkodásra adta volna a fejét. Domokos úgy vélte és bántotta ez szörnyen. Mi baja, mi bánata lehet az ő kapitányának?

Nem birta már tovább. Kemény stellungba megállott a gazdája előtt; az reá nézett, de a legény úgy látta, hogy akkor is szomorúan.

— **Mit akarsz, Domokos?**

Domokos, kemény érczes hangon mondta el a mondókáját:

— **Csak azt kérdezem alázatosan, hogy a pipa miatt szomorkodik a kapitány ur?**

A z o b o r m ű leleplezése — melyet Lovas Rüzler Lajos kecskeméti szobrász mintáz — országos jellegű ünnepek között csak a jövő 18 7-ik évben lesz.

— **Versecz és vidéke magyar nyelvterjesztő egyesülete,** mely a katonafele nemzetiségek által lakott városban szép nemzeti missziót teljesít, egyik fofeladatává tette, hogy a nyelvterjesztés régi, de hathatós eszközt a cseregyermek elhelyezését folyton közvetíti. Fardozásait siker is koronázta a menyiben 12 évi fenállása óta közel 500 német, szerb és román gyermeket helyezett el az alföldi magyar városokban, kik helyett ugyanazt magyar tanuló jött Verseczre, hol a német, esetleg a szerb nyelvet is elsajátították. Az egyesületet a Kereskedelmi miniszter is támogatja, a menyiben a cseregyermek és azok kísérői a magyar államvasút vonalán 50 % mérsékelt vasúti menetjegyet kapnak. Az egyesület felhívja tehát az érdekelt szülőket, hogy a menyiben gyermekeiket Verseczre vagy vidékére cserébe kívánják adni, forduljanak *Dr. Seemayer Karoly* ügyvéd, egyetemi elnök, vagy *Perjessy Lajos* államfőreálisk. tanár egyetemi titkárhoz, kik a további felvilágosításokat megadják. Van Verseczen állami főreáliskola. Ket polgári leányiskola. (Közsegi az iskolánoverek vezetése alatt es egy magán,) több elemi népiskola fiúk és leányok számára Lakossága anyanyelv szerint: 12.000 német, 9 ezer szerb, 1500 román stb.

— **A „szabadelví párt”** ma Vasárnap reggel 9 órakor a f. hó 23-án tartandó városi képviselő választás ügyében nagy népgyűlést tart, melyre az érdekeltket külön leikes felhívásban hítták meg.

— **Páter a páciban.** A helybeli anyakönyvvezető ismét feljelentette Hegyi Antal törvénytisztelő plébánosukat, a ki ez alkalommal Magóy Mihály helybeli polgárt durván kiutasította a plébániáról. Az anyakönyvvezetőnek ugyanis egy anyakönyvi kivonat kiadása iránt már előre megküldött sürgető megkeresése dacára sem tett eleget az végtelen nagytermeszetű indulatos páter. Az anyakönyvvezető tehát a járásbíróshoz feljelentésében ez esetben felvett jegyzőkönyvet is mellékelte és az 1894. évi 33. t. c. § 94. § ára hivatkozva, kérte a páter megbüntetését, a mi alig, ha — elmarad.

— **Eltávozott.** Bizonyára fájdalommal telik keble minden emberbarátunk ama hír hallatára, hogy városunk egyik legrokonszenvesebb alakja, az aranyifjúságunk legtisztelendő tagja és a népnek egyik legjelesebb szószólója körünkben, — ily hamar — a fővárosba visszaköltözött. A bucsú annál is érzékenyebb volt, mert az eltávozott városunk közegészségének hatalmas szolgálatokat tett, s így érdemei hervadhatatlanok. Csak az irigyek örülnek távozásának, de a szenvedők hatalmas tábora könnyes szemekkel gondol azon férfúra, a ki a szemek őrzőangyala volt. Valósággal szerelmes volt a néphe. Jóságosága határt alig ösmért Szegényt, gazdagot ingyen gyógykezelt és ápolt, mint egy jólelkű apa. . . . Lakása f. hó 17-én valóságos ostromnak volt kitéve, Pácsiensei jöttek könnyes szemekkel ide, hogy bucsuzzanak tőle. Bizonyára örömmel fog a dr. úr Csongrádra visszagondolni, hol legszebb napjait folytonos ünnepeket közegette töltötte. S ha majdan ősz felé a központból ismét körünkbe érkezik, bizonyára tárt karokkal várjuk és reméljük, hogy a Jehova újra körünkbe segíti a dr. urat. Am jöjjön, várjuk, s egy szívvel üdvözljük őt, a legkedvesebb alakját modern társadalmunknak.

— **Vásár-áthelyezés.** A kereskedelemügyi miniszter megengedte, hogy a pusztaaszeri millenium ünnepre való tekintettel, a f. hó 27—28-ra eső mindszentü orsz. vásár, ez évben kivételesen a f. hó 20-és 21-én tartassék meg.

— **Népünnepély.** A helybeli iparos ifjúság f. évi június hó 28-án a városi népkertben millenárius népünnepélyt rendez, melyet zártkörű tánczvizsgalom fog követni. Anépünnepély műsora elég változatos, csak az a nagy kár, hogy nagyon reklamizú. Mindamelllett, ha a rendezőség a műsort

be fogja tartani, egy a népünnepély megfog felelni a kívánalmaknak.

— **A fürdőház megnyit** a múlt héten, s a rekkenő hőségben akadt is bőven látogatója. Kátai Pál vállalkozó kiváló szakértelmével készítette el és vezeti a fürdő ügy kezelését. Csak az, az egy régi baj van itt, hogy állandóan telve van apró gyermekekkel a fürdő környéke és így a szerencsétlen vízbe-esések ismét kilátásba helyeződtek, ha csak a főszolgabíróság nem figyelmezteti readórságunkat kötelességére, a mit el is várunk.

Irodalom.

Jub. 10. századforduló könyvkereskedés! Az országoszerzte ismert Lampel R. féle (Wodianer F. és fia) es. és kir. udvari könyvkereskedés és kiadóhivatal Budapesten (Andrássy-ut 21 szám), ezidén — a milleniummal egy idejűleg — áll meg százszázados fennállásának a mai kereskedői világban igazán ritka, szép ünnepe. Ez alkalomból a tekintélyes magyar cég, mely az ezredéves országos kiállításra is annak öt csoportjában vett részt, eddig megjelent kiadványairól egy illusztrált katalógust bocsát közre. E gyönyörű és francia módra kiállított könyvjegyzék tudománysszakok szerint van rendezve a végén betűsoros címmutatóval ellátva. Benne van a Lampel-Wodianer cég története is. A melléje adott tudománysszakok szerinti statisztika kimutatásból érdekes megtanunk, hogy a magyar tan- és ifjúsági irodalom körül nagy érdemeket szerzett kiadócégg ez időszert nem kevesebb, mint 1495 kiadvánnyal 1769 kötetben s azonfelül igen számos térképpel, szemléltető képpel, rajzmintával stbvel gazdagította irodalmunkat.

Közgazdaság.

— **A cs. és kir. adriai biztosító társulat** május 30-án tartotta Triesztben rendes közgyűlést. Az 58 ik üzletévre (1895.) vonatkozó üzleti jelentésben következő jelentékenyebb adatok foglalaltatnak: Életoztály. Az említett évben elfogadott biztosítások 12.489.729 frt tőke és 33.317 frt járadékosszagra ruznak. A biztosítási állomány 1895. év végével kerek 80 millió frt, tőke és 215.432 frt járadékosszaget tüntet ki. A díjbevétel 3.323.830 frtra ruzott. Halál és életbiztosítások után 4.621.276 forintot fizettetett ki és ezenkívül függő károk részére 249.800 frt helyezettett tartalékba. A díjtartalék 19.116.992 frtot tesz, a viszontbiztosítások levonása után pedig tisztán 17.737.364 frtot. Az elemi biztosítási ágakban (tűz és szállítvány) a díjbevétel 7.259.822 frtot tett, a viszontbiztosítások 3.376.720 forintot vettek igénybe és károkat a viszontbiztosításokat illető részek levonása után 1.342.871 frtot fizettek ki. A háztartalek fejében tisztán 350.240 frtot fizettek ki. A háztartalek tisztán 350.240 frtot tesz ki. A fekvőségek könyv szerinti értékének leírása 100.000 frtot fordítottak. Az életbiztosítási osztály külön nyeresénytartalékához 100.000 frtot csatoltak és osztalekfejében részvényenkint 70 frtot fizettek ki. A tartalékok immár 22.864.720 frtra ruznak, melyből esik: 19.728.746 frt díjtartalékra (tisztán tuduillik a viszontbiztosítási részek levonása után), 2.622.102 frt a nyeresénytartalékra és 513.881 frt árfolyemtartalékra.

Foulárd-selymeket 60 krtól 3 frt 35 krig

méterenként — japáni, kínai, stb. a legújabb mintázzal és színeken, u. m. fekete fehér és színes **Henneberg-selymet** 35 krtól 14 frt 65 krig méterenként sima, csikos, koczkázott, mintázott damaszt stb. (mintegy 240 különböző minőségben, 2000 szín és mintázzal stb.) a megrendelt áru postabér és vámmentesen a házhoz szállítva mintákat postafordultával küld: **HENNEBERG G.** (es. kir. udvari szállító) selyemgyára **Zürichben.** Svájcba címzett levelekre 10 kros és levelezőlapokra 5 kros bélyeg ragasztandó. Magyar nyelven irt megrendelések pontosan elintéztetnek.

Színház.

Mindenek előtt üdvözlöm mintatürelméért a publikumot, a mely eltűri az unikumot. Csakugyan ráösmertek a közönség jóizlésére, s e szerint alkalmazkodik direktor ur reportoirjával. Legalább a múlt heti darabok ezt bizonyították. Előadtak egy csomó — mondjuk — jó és rossz magyar, francia utánzatot, melyeket még szindarabnak is nevezhetünk, csak hogy ezen „szindarabokat” annyira megcsönkítva, kifordítva, elferdítve találtak fel, hogy igazán nem tudjuk, mit gondoljunk az ily machinációkról? De nézzük csak a Szombat esti 3 Kázmért. Egész nyiltan elárulhatjuk, hogy azt nagyon gyengén mutatták be a kevés igényi követelő publikumnak. A hibákat részletesen felsorolni nem érdemes, hallgassunk ezekről, inkább . . .

Vasárnap közikvánatra (?) még egyszer előadták Goldstein Számít. Persze mulattunk és kacagtunk Számi és a Toncsi mókán. De, hát „közikvánatra” inkább előadhatna volna egy régi kitűnő népsziművel. Az újakból bizony, sajna alig kérhetünk. Oly gyengék és annyira nem ütök meg ezt az úgy nevezett irodalmi nívaut hogy, na Szigüty, vagy valamelyik társa megtudná, hát még jobban a sir meiyére kíváncznék, hogy ne lássa ezt a piózi „modern” felvilágít, miként csóválja a mester a fejét . . .

Hétfőn Soudermann híres „Othon”, a ment kis közönség előtt, s úgy látszik inkább hajlandók szíveszeink a komoly darabok előadására, mint az operette és bohózatok rémes mókázásaira.

Kedden a „kis herceget” adták telt ház előtt. Hegyessy Rózsikának volt a jutalomjátéka. Parthénet personificálta a szokott kedvességgel és vidámsággal. Kapott is sok tapsot, virágcsokrot és koszort. Pozsonyi Lenke nagyon herczig herczegnő volt és ma egész jól — festett. Primusz nevelő Ferenczy Frigyes, a közönség kedvence „Friczije” volt. Ferenczyről, mit írjak? Legföljebb azt mondom, hogy, ha Ferenczy valamely darabban szerepet vállal: ott biztos a siker. A többi szereplők is mind megállták helyüket és kitétek magokért.

Szerdán farsangi bohóc estélynek is beillő, a színlapon „rendkívül mulattató énekes bohózat”-nak jelzett férczelmény adta, tott elő, úgy hívták, hogy „színházi képtelenség.” Bizony találobb címet a legszelemesebb élczfáragó sem adhattott volna ez ötletekben bukfeuczező „szindarabnak.” Bár csak Zádor Zoltán ne „ültette” volna át *magyarra*; hagyta volna *Mórländer* uréknál. Még a mucsai publikumot se tették úgy próbára, mint a miénk, s ha Ferenczy nem komponál közé egy sereg ötletes hecczet, akkor a színház tán ki is ürült volna. A darab különben a vidéki, különösen a kisvárosi publikum színházi „szakértelmét” parodizálja, de oly abszurd és túlzott módon, hogy bizony még a rendőrbiztos ur is beleavatkozhatott volna . . . még jó szerencse, hogy az árokszállási kocsiszínbe mutatták be legelőször. Szegéy árokszállásiak! A szereplők különben valamennyien kacagtató figurák voltak. Legjobb volt Ferenczy, mint velenzei kalmár és Mátray, mint vándorszínész. Azonkívül kaczer balettánczosnók valának: Ferenczy és Lángh; különösen tánczoltak: a szép nem szemérmesebbjei lesütötték szemüket és bizony arcuk rózsás színt játszott, mert hát ez a táncz inkább a Folies Caprice-ba való, mint a csongrádi arenába. A képtelenségek abszurduma pedig egy kitűnő tableauval végződött; a 4. szakasz után a függöny legördült és a mi közönségünk azt hitte, hogy még nincs vége a darabnak, s mintegy 10 percig maradt még helyén. Ezután Lángh értésére adta a publikumnak, hogy a darabuk immáron — vége. A közönség szépen eltávozott szörnyű kacagással. Nagyon kérem direktor ur máskor legyen egy kissé elnézőbb a falusiak iránt is.

Csütörtökön Szép Heléna ment 2-szor Pajor Emiliával a czimszerében. A bpesti városligeti szinkör primadonnája persze hogy kitűnik társulatunk közül, s nincs mit csodálkozni az elismerésen, melylyel a publikum a kitűnő művésznőnek adózott.

Menelaus.

